

**OBRAZLOŽENJE FINANCIJSKOG PLANA
HŽ INFRASTRUKTURE ZA 2021. GODINU I PROJEKCIJA PLANA ZA
2022. I 2023. GODINU**

UVOD

HŽ Infrastruktura je strateško društvo u vlasništvu Republike Hrvatske koje upravlja željezničkom infrastrukturom u Republici Hrvatskoj. Kao upravitelj željezničke infrastrukture, HŽ Infrastruktura je dužna osigurati siguran, pouzdan, nediskriminirajući, gospodarski učinkovit i razvojno održiv željeznički promet u skladu sa zakonskim propisima i ugovornim obvezama. Stoga, upravljanje željezničkom infrastrukturom kao djelatnost od javnog interesa obuhvaća:

- Organizaciju i regulaciju željezničkog prometa
- Osiguranje pristupa i korištenje željezničke infrastrukture svim željezničkim prijevoznicima koji ispunjavaju propisane uvjete
- Održavanje željezničke infrastrukture
- Izgradnju, dogradnju i obnovu kao i osuvremenjivanje željezničke infrastrukture sukladno Nacionalnom programu željezničke infrastrukture

HŽ Infrastruktura upravlja sa 2.617 kilometara pruge koje su kategorizirane na:

- Međunarodne pruge:
 - glavne pruge – 782 km (30% ukupne mreže na kojoj se odvija 75% ukupnog prometa)
 - ostale pruge – 678 km (26% ukupne mreže na kojoj se odvija 18% ukupnog prometa)
- Regionalne pruge – 626 km (24% ukupne mreže na kojoj se odvija 5% ukupnog prometa)
- Lokalne pruge – 531 km (20% ukupne mreže na kojoj se odvija 2% ukupnog prometa)

Osim pruga, željezničku infrastrukturu čine i ostali objekti u pružnom pojasu – 558 službenih mjesta, 1.505 željezničko-cestovnih prijelaza te 544 mosta, 109 tunela i 3.891 propusta.

Poslovanje HŽ Infrastrukture odvija se sukladno strateškim dokumentima za razvoj željeznice, a određeno je Zakonom o željeznici, Zakonu o trgovačkim društvima i Izjavi o osnivanju društva, te drugim zakonskim i podzakonskim aktima vezanim uz djelatnost HŽ Infrastrukture.

Usvojenim Smjernicama ekonomske i fiskalne politike za razdoblje 2020.-2023. godine, HŽ Infrastruktura je trgovačko društvo koje je prema statističkoj metodologiji ESA 2010 uključeno u sektor središnje države. U tom kontekstu, sukladno Zakona o proračunu (Narodne novine, br. 87/08, 136/12 i 15/15), te Pravilniku o proračunskim klasifikacijama (Narodne novine, br. 26/10, 120/13 i 1/20) i Pravilniku o proračunskom računovodstvu i Računskom planu (Narodne novine, br. 124/14, 115/15, 87/16, 3/18, 126/19 i 108/20), kao i Uputama za izradu prijedloga Državnog proračuna Republike Hrvatske za razdoblje 2021.- 2023., HŽ Infrastruktura u statusu izvanproračunskog korisnika izrađuje prijedlog Financijskog plana za predmetni razdoblje.

Prijedlog Financijskog plana HŽ Infrastrukture za 2021. godinu i projekcije za 2022. i 2023. godinu izrađen je na temelju procjene realizacije vlastitih prihoda od pružanja željezničkih usluga i ostalih prihoda, te sukladno odobrenim limitima kapitalnih i tekućih pomoći unutar općeg proračuna i temeljem prijenosa EU sredstava iz Državnog proračuna s razdjela Ministarstva mora, prometa i infrastrukture, kao i zaduživanja za investicijske projekte.

PRIHODI

Prijedlog Financijskog plana ukupnih prihoda najvećim dijelom definiran je kroz odobrene limite s razdjela Ministarstva mora, prometa i infrastrukture za predmetno razdoblje.

Planirani ukupni prihodi za 2021. godinu iznose 2.547.993.995 kuna od čega se 90,9% odnosi na tekuće i kapitalne pomoći iz proračuna, pomoći iz prijenosa EU sredstava i institucija i tijela EU, a 9,1% na prihode od imovine i prodaje roba i usluga.

Projicirani ukupni prihodi za 2022. godinu iznose 4.117.672.468 kuna i veći su za 61,6% odnosno za 1.569.678.473 kune u odnosu na 2021. godinu. Predmetno povećanje rezultat je povećanja prihoda s osnove pomoći temeljem prijenosa EU sredstava za realizaciju projekata iz operativnog programa Konkurentnost i kohezija, te pomoći od institucija i tijela EU namijenjenih za realizaciju projekata koji se financiraju iz CEF programa.

Projekcija ukupnih prihoda za 2023. godinu iznosi 3.634.161.524 kune i najvećim dijelom (93,5%) odnose se na prihode s osnova pomoći temeljem prijenosa EU sredstava i pomoći od institucija i tijela EU namijenjenih za financiranje projekata u željezničku infrastrukturu.

PRIHODI POSLOVANJA

Zakonom o željeznici („Narodne novine“, broj 32/19) utvrđeni su izvori sredstava za financiranje željezničke infrastrukture i za financiranje upravitelja željezničke infrastrukture. Sukladno tome, a istovremeno uvažavajući odobrene limite Državnog proračuna, planirani su prihodi poslovanja HŽ Infrastrukture.

U strukturi planiranih prihoda poslovanja za 2020. godinu prihodi kojima se financiraju izdaci za održavanje, obnovu, modernizaciju i izgradnju željezničke infrastrukture iznose 1.865.623.995 kn odnosno 73,2% ukupnih prihoda poslovanja, a ostvaruju se iz:

- Kapitalnih pomoći od međunarodnih organizacija te institucija i tijela EU u iznosu od 700.000.000 kn
- Tekućih i kapitalnih pomoći temeljem prijenosa EU sredstava u iznosu od 413.815.152 kn
- Tekućih i kapitalnih pomoći iz općeg proračuna u iznosu od 751.808.843 kn od kojih su:
 - Trošarine – naknade u cijeni goriva u iznosu od 407.000.000 kn
 - Potpora u pripremi i provedbi projekata planiranih za sufinanciranje iz EU fondova u iznosu od 31.400.000 kn
 - Prilagodba željezničkih graničnih prijelaza za provedbu schengenske pravne stečevine u iznosu od 10.000.000 kn
 - Potpora u provedbi CEF projekata željezničkog sektora u iznosu od 190.000.000 kn
 - Nacionalna komponenta za projekte sufinancirane EU sredstvima u iznosu od 81.408.843 kn
 - Potpora za otplatu zajma IBRD u iznosu od 32.000.000 kn

Prihodi kojima se financiraju izdaci za upravljanje, organizaciju i regulaciju željezničkog prometa čine 26,8% ukupnih prihoda i iznose 682.370.000 kn, a ostvaruju se iz prihoda od imovine, prihoda od prodaje roba i usluga te tekućih pomoći iz općeg proračuna za upravljanje, organizaciju i regulaciju prometa i unapređenja strukturnih reformi željezničkog sektora.

Planirani prihodi od imovine za 2021. godinu iznose 23.500.000 kn, a najvećim dijelom odnose se na prihode od zakupa i iznajmljivanja imovine u ukupnom iznosu od 20.000.000 kn. Prihodi od financijske imovine planirani su u iznosu od 3.300.000 kn, a čine ih prihodi od kamata na oročene depozite u iznosu od 300.000 kn i prihode od zateznih kamata u iznosu od 3.000.000 kn. Prihodi od kamata na oročene depozite primarno se odnose na oročena sredstva za posebne namjene tj. za investicijske projekte željezničke infrastrukture. Prihodi od imovine za 2022. i 2023. godinu projicirani su u iznosu od 26.500.000 kn odnosno 27.500.000 kn za 2023. godinu. Predmetno povećanje rezultat je projiciranog povećanja prihoda od zakupa i iznajmljivanje imovine.

Prihodi od prodaje proizvoda i robe te pruženih usluga za 2021. godinu planirani su u iznosu od 208.000.000 kn od čega se na prihode od prodaje proizvoda i robe odnosi 8.000.000 kn, a na prihode od pruženih usluga 200.000.000 kn. Prihodi od prodaje proizvoda i robe uglavnom se odnose na prodaju rabljenih čelične robe (tračnice, kolosiječni pribor i sl.) Prihodi od pruženih usluga najvećim dijelom sadržavaju prihode od pružanja željezničkih usluga, primarno od prihoda ostvarenog od minimalnog pristupnog paketa koji plaćaju operateri u željezničkom prometu.

Prihodi od prodaje usluga za 2022. i 2023. godinu projicirani su na nivou 2021. godine.

RASHODI

Ukupni planirani rashodi za 2021. godinu iznose 3.113.752.600 kn od koji se na rashode poslovanja odnosi 1.084.660.600 kn odnosno na rashode za nefinancijsku imovinu 2.029.092.000 kn. Projicirani ukupni rashodi za 2022. godinu iznose 4.379.355.000 kn i u odnosu na 2021. godinu veći su za 40,65% odnosno za 1.260.626.755 kn što je rezultat povećanja rashoda za nefinancijsku imovinu tj. izdataka za investicijske projekte u željezničku infrastrukturu. Projekcija ukupnih rashoda za 2023. godinu iznosi 3.873.844.000 kn što je za 11,5% manje u odnosu na projekciju za 2022. godinu. Navedeno smanjenje ukupnih rashoda rezultat je smanjenja rashoda za nefinancijsku imovinu koji su definirani odobrenim limitima državnog proračuna. Naime, HŽ Infrastruktura ima niz projekata koji su u različitim fazama pripreme i čiji početak u velikoj mjeri ovisi o uspješnoj i pravodobnoj provedbi javne nabave, stoga projicirano smanjenje ne treba promatrati kroz smanjenje poslovne aktivnosti već u kontekstu opreznosti planiranja. Vjerujemo da će se, posebno, kroz EU fondove i CEF programe otvoriti mogućnost povećanja investicijskih aktivnosti.

RASHODI POSLOVANJA

Sukladno planiranim prihodima za redovno poslovanje i održavanje željezničke infrastrukture i planiranim poslovnim aktivnostima izrađen je prijedlog ukupnih rashoda za razdoblje 2021.-2023. godine.

Ukupni rashodi poslovanja za 2021. godinu planirani su u ukupnom iznosu od 1.084.660.600 kn, a za 2022. projicirani su s povećanjem za 2,2% u iznosu od 1.109.060.000 kn, te za 2023. godinu u iznosu od 1.136.460.000 kn što je u odnosu na 2022. godinu povećanje za 2,5% odnosno za 27.400.000 kn.

Navedeno projicirano povećanje za 2022. godinu u ukupnom iznosu od 24.399.400 kn najvećim dijelom odnosi se na povećanje pozicije materijalnih rashoda na stavci rashoda za usluge – usluge tekućeg i investicijskog održavanja koje obuhvaćaju troškove usluga redovnog i izvanrednog održavanja željezničke infrastrukture (povećanje za 20.000.000 kn) i na poziciji rashoda za zaposlene (povećanje za 2.680.000 kn). Projicirano povećanje rashoda poslovanja za 2023. godinu u ukupnom iznosu od 27.400.000 kn rezultat je projiciranog povećanja pozicije materijalnih rashoda na stavci materijala i sirovina te usluga za tekuće i investicijsko održavanje u ukupnom iznosu od 25.000.000 kn i pozicije rashoda za zaposlene u iznosu od 4.000.000 kn uz istovremeno smanjenje pozicije financijskih rashoda na stavci kamata za primljene kredite i zajmove.

U strukturi rashoda poslovanja za 2021. godinu 63,0% odnosi se na rashode za zaposlene koji uključuju i otpremnine za koje su osigurana sredstva iz kredita razvojnih banaka, zatim 36,0% na materijalne troškove poslovanja, te 0,6% za financijske rashode i 0,4% za ostale rashode poslovanja.

Napominje se da na poziciji ostalih rashoda poslovanja na stavci naknade šteta pravnim i fizičkim osobama nisu iskazani troškovi temeljem odštetnog zahtjeva HŽ Putničkog prijevoza zbog pretrpljene štete nastale u izvanrednom događaju iskliznuća nagibnog vlaka u mjestu Rudine iz 2009. godine. Ukupna vrijednost odštetnog zahtjeva iznosi 32.483.187,89 kn uvećano za zakonske zatezne kamate.

RASHODI ZA NEFINANCIJSKU IMOVINU

Planirani rashodi za nefinancijsku imovinu za 2021. godinu iznose 2.029.092.000 kn, za 2022. godinu projicirani su u iznosu od 3.270.295.000 kn što je 61,2% više u odnosu na 2021. godinu, te za 2023. godinu u iznosu od 2.737.384.000 kn. Kao što je već prethodno navedeno, projekciju rashoda za nefinancijsku imovinu za 2023. godinu potrebno je promatrati u kontekstu osiguranih izvora financiranja za razdoblje 2021.-2023. godine i neizvjesnosti u vezi početka izvođenja radova na novo ugovorenim investicijskim projektima kao i projektima u fazi javne nabave i ugovaranja.

RAČUN FINANCIRANJA

U računu financiranja planirano je zaduživanje za 2021. godinu, a nastavlja se i za 2022. i 2023. godinu. Planirano zaduživanje obuhvaća povlačenje tranši već postojećih kredita odobrenih u ranijim godinama, te novo zaduživanje koje kroz godine iznosi: za 2021. godinu 400.000.000 kn, za 2022. 400.000.000 kn i za 2023. godinu 400.000.000 kn.

Sukladno planu realizacije investicija u željezničku infrastrukturu i planu poslovanja, u 2021. godini planirano je povlačenje sredstava iz IBRD zajma u iznosu od 210.630.000 kn, zatim 77.400.000 povlačenje iz EBRD zajma i povlačenje sredstava iz novog zaduženja od 400.000.000 kn. Nadalje, u 2022. godini planirano je povlačenje sredstava iz IBRD zajma u iznosu od 1.000.000 kn, povlačenje sredstava iz EBRD zajma u iznosu od 9.675.000 kn i povlačenje sredstava novog zaduživanja u iznosu od 400.000.000 kn. U 2023. godini planirano je povlačenje sredstava iz novog zaduženja u iznosu od 400.000.000 kn.

Planirane otplate glavnice odnose se na otplate po kreditima od međunarodnih institucija temeljem IBRD i EBRD zajma.

POSEBNI DIO

1100 ADMINISTRATIVNO UPRAVLJANJE I OPREMANJE

A110000 ADMINISTRACIJA I UPRAVLJANJE

U 2021. godini planirani rashodi za administraciju i upravljanje iznose 1.081.880.000 kn, a za 2022. godinu 1.104.660.000 kn, te za 2023. godinu 1.457.960.000 kn. Rashodi za administraciju i upravljanje obuhvaćaju poslovne rashode vezane za održavanje željezničke infrastrukture i za upravljanje, organizaciju i regulaciju željezničkog prometa.

Za 2021. godinu rashodi za zaposlene planirani su u iznosu od 683.320.000 kn od čega se na bruto plaće radnika odnosi 568.000.000 kn, na doprinose na plaću 95.320.000 kn te 20.000.000 kn na ostale rashode za zaposlene koji obuhvaćaju jednokratne dodatke na plaću temeljem Kolektivnog ugovora (regres za godišnji odmor, božićnica, dar djeci, jubilarne nagrade i sl) i otpremnine za koje je osigurano financiranje iz kredita međunarodnih banaka.

Materijalni rashodi za 2021. godinu planirani su u iznosu od 390.910.000 kn, a za 2022. i 2023. godinu projicirani su u blagom rastu primarno na pozicijama materijala i usluga za tekuće i investicijsko održavanje koje se uglavnom odnosi na održavanje željezničke infrastrukture.

K110000 OPREMANJE

Opremanje obuhvaća rashode za nabavku proizvedene dugotrajne imovine u ukupnom iznosu od 1.200.000 kn a odnosi se na nabavku opreme za uredske prostorije, te opreme za rješavanje grijanja uredskih prostorija na kolodvorima i za nabavku klimatizacijskih uređaja za radne prostorije što će biti financirano iz ostvarenih vlastitih prihoda.

K110001 INFORMATIZACIJA

Informatizacija obuhvaća izdatke za nabavku informatičke opreme i programa, a odnosi se na nabavku osobnih računala i štampača te ostale informatičke opreme, izgradnju mrežne infrastrukture, dogradnju sigurnosti IP mreže, razvoj programa za upravljanje resursima i imovinom HŽ Infrastrukture, razvoj programa za upravljanje projektima, razvoj sustava poslovne inteligencije (BI sustav), razvoj modela razmjene TAP TSI informacija između upravitelja željezničke infrastrukture i željezničkih operatera u funkciji informiranja putnika, razvoj programskog sustava za prikupljanje logova (SIEM) i nabavku opreme i software za primarni i pričuveni računski centar, kao i opremanje sigurnosno-operativnog centra (SOC). Sredstva za navedene izdatke bit će osigurana iz vlastitih prihoda.

K110002 PRIJEVOZNA SREDSTVA

Rashodi za nabavku prijevoznih sredstava planirani su u ukupnom iznosu od 87.075.000 kn, od čega u 2021. godini u iznosu od 77.400.000 kn, a u 2022. godini 9.675.000 kn i odnose se na nabavku prijevoznog sredstva za posebne namjene u željezničkom prometu. Sredstva su osigurana iz EBRD zajma.

K110003 POSLOVNE ZGRADE

Planirani rashodi odnose se na rashode vezane za inspekcijske nalaze zgrada i strojarskih objekata, te za priključke na vodovodnu, kanalizacijsku, plinsku i elektroenergetsku mrežu, kao i za energetske certificiranje objekata. Planirani rashodi kroz godine iznose 700.000 kn za 2021. godinu, te 500.000 kn za 2022. odnosno 2023. godinu.

11001 SERVISIRANJE JAVNOG DUGA

A110001 ZAJMOVI OD INOZEMNIH BANAKA I OSTALIH FINANCIJSKIH INSTITUCIJA IZVAN JAVNOG SEKTORA

Servisiranje javnog duga odnosi se na izdatke vezane za isplatu kamata i glavnice po kreditima međunarodnih razvojnih banaka – IBRD i EBRD zajma.

11002 PROGRAMI INVESTICIJSKIH AKTIVNOSTI

K110004 PROJEKTI IZ PROGRAMA OBNOVE I MODERNIZACIJE PRUGA ZA MEĐUNARODNI PROMET

Rashodi za realizaciju projekata iz programa obnove i modernizacije pruga za međunarodni promet u 2021. godini planirani su u iznosu od 596.430.000 kn, a u 2022. u iznosu od 350.811.000 kn te u 2023. godini u iznosu od 199.325.000 kn. Taj program obuhvaća obnovu odnosno modernizaciju pruga na koridoru RH2 (Mediterranski koridor – bivši ogranak V.b koridora), na prometnom pravcu Oštarije/Ogulin - Knin - Split/Zadar/Šibenik, na koridoru RH3 (bivši ogranak V.c), koridoru RH1 (bivši X. koridor), te obnovu i modernizaciju ostalih pruga za međunarodni promet. Strateški projekti obuhvaćeni ovim programom su rekonstrukcija teretnog dijela kolodvora Rijeka, obnova dionice Savski Marof – Zagreb, obnova dionice Ogulin – Moravice i dionice Greda – Sunja - Novska, modernizacija i obnova signalno sigurnosnih uređaja pruge Oštarije – Knin – Split, te modernizacija i elektrifikacija pruge Vinkovci-Vukovar.

K110005 PROJEKTI IZ PROGRAMA OBNOVE I MODERNIZACIJE PRUGA ZA REGIONALNI PROMET

Rashodi za realizaciju projekata iz programa obnove i modernizacije pruga za regionalni promet za 2021. godinu planirani su u iznosu od 138.500.000 kn, a za 2022. projicirani su u visini od 68.000.000 kn, te za 2023. godinu u iznosu od 113.000.000 kn. Planirani rashodi odnose se na

sanacije i obnove pružnih građevina i pruga od kojih ističemo Projekt obnove željezničke infrastrukture na pruzi R201 Zaprešić - Čakovec (dionica Varaždin - Čakovec) i pruzi R202 Varaždin - Dalj (dionica Varaždin - Koprivnica - Virovitica), te modernizaciju i elektrifikaciju dionice Zaprešić-Zabok, pruga Zaprešić – Čakovec.

K110006 PROJEKTI IZ PROGRAMA OBNOVE I MODERNIZACIJE PRUGA ZA LOKALNI PROMET

Rashodi za realizaciju projekata iz programa obnove i modernizacije pruga za lokalni promet planirani su u iznosu od 4.500.000 kn za 2021. godinu, te su za 2022. godinu projicirani u iznosu od 1.500.000 kn. Planirani rashodi odnose se na radove u građevinskom infrastrukturnom podsustavu i financirat će se iz kredita.

K110007 PROGRAM OBNOVE I MODERNIZACIJE ŽELJEZNIČKOG ČVORIŠTA ZAGREB

Rashodi za realizaciju programa obnove i modernizacije željezničkog čvorišta Zagreb, a koji se odnose na obnovu pruga u čvoru Zagreb, planirani su za 2021. godinu u iznosu od 13.150.000 kn. Planirani rashodi financirat će se iz kredita.

K110008 PROGRAM AKTIVNOSTI U FUNKCIJI INFRASTRUKTURE I PROMETA NA MREŽI KAO CJELINE

Program aktivnosti u funkciji infrastrukture i prometa na mreži obuhvaća planirane projekte koji se odnose na željezničko cestovne prijelaze i pješačke prijelaze preko pruge, zaštitu okoliša, zamjene skretnica, izgradnju odnosno rekonstrukciju stajališta, rekonstrukcije rasvjete, kolodvorskih zgrada, signalno-sigurnosnih uređaja i sličnih projekata s ciljem unapređenja tehnologije. Isto tako u tom programu je projekt prilagodbe željezničkih graničnih prijelaza za provedbu schengenske pravne stečevine te priprema studijske, investicijske i tehničke dokumentacije.

Za 2021. godinu planirani su rashodi u iznosu od 217.075.000 kn, a za 2022. godinu projicirani su u iznosu od 298.577.000 kn i za 2023. godinu u iznosu od 266.900.000 kn. Planirani rashodi najvećim dijelom financirat će se iz novih zaduženja.

K110009 IZGRADNJA NOVIH PRUGA I KOLOSIJEKA

Projekti iz programa izgradnje novih pruga i kolosijeka financiraju se iz sredstava EU putem operativnog programa Konkurentnost i kohezija i iz Instrumenta za povezivanje Europe (CEF). Budući da se radi o velikim kapitalnim projektima čija realizacija traje po nekoliko godina, a uzimajući u obzir njihovu kompleksnost i proceduralne zahtjeve koje projekt treba udovoljiti prema EU i nacionalnoj regulativi, te neizvjesnost i dugotrajnost procesa javne nabave, kao i osigurana sredstva za realizaciju tih projekata, planirani su rashodi po godinama

kako slijedi: 964.157.000 kn za 2021. godinu, 2.518.452.000 kn za 2022. godinu i 2.144.949.000 kn za 2023. godinu.

Planirani rashodi najvećim dijelom odnose se na realizaciju sljedećih projekata:

- Rekonstrukcija postojećeg i izgradnja drugog kolosijeka željezničke pruge na dionici Dugo Selo – Križevci, pruga DG - Botovo - Dugo Selo
- Rekonstrukcije postojećeg i izgradnja drugog kolosijeka željezničke pruge na dionici Križevci – Koprivnica – Državna granica, pruga DG - Botovo - Dugo Selo
- Rekonstrukcija postojećeg i izgradnja drugog kolosijeka odnosno nove dvokolosiječne pruge na dijelovima dionice Hrvatski Leskovac – Karlovac
- Izgradnja drugog kolosijeka, modernizacija i obnova na pružnoj dionici Škrljevo – Rijeka – Jurdani, pruge Zagreb GK - Rijeka